

[Johs. Larsen.]

Såfremt landbrugsministeren ser sig i stand til at efterkomme min anmodning, vil jeg henstille til ham at udtale sig om sit syn på endnu et spørgsmål af vidtrækkende landøkonomisk og samfundsøkonomisk betydning. Det drejer sig om en stabilisering af den standard i landbrugets produktionsapparat, man nu har nået. Svinebestanden er talmæssigt nu meget nær ved førkrigstidens. Kvægbestanden udgør nu 90 pct. af førkrigstidens. Kan denne standard holdes, selvom et mindre gunstigt høstår skulle indtræffe?

Landbruget er i tilfælde af råvaremangel anderledes stillet end industrien. Mangler industrien råvarer, behøver den ikke af den grund at ødelægge en tilsvarende del af sit produktionsapparat, men det er det, landbruget må og har måttet nu i 10 år, ødelægge og genskabe produktionsapparatet i takt med svingningerne i råvaretilgangen fra egen høst eller fra import. Vil den højtærede landbrugsminister indrømme mig, at disse svingninger er højst uheldige, at de samfundsøkonomisk set påfører os vældige tab, og at en afbødning af disse svingninger må være af almen interesse? Jeg er fuldt klar over, at landbrugsministeren ikke kan love, at sådanne svingninger i fremtiden vil blive afbødet, men jeg vil være fuldt tilfreds med en tilslutning fra hans side til mit syn på spørgsmålet.

Når det drejer sig om en fortsættelse af den ekspansive linie i landbrugsproduktionen, er det imidlertid ikke nok, at råvaretilgangen sikres. Der melder sig også et spørgsmål om afsætningen af produktionsførelsen. Spørgsmålet har ikke hidtil været aktuelt for dansk landbrug. I et underforsynet Vesteuropa har det hidtil været muligt at afsætte alt, hvad vi kunne producere. Men selvfølgelig er der et mætningspunkt, hvad vore forædlede landbrugsvarer angår. Hvis det er muligt for den højtærede handelsminister at danne sig et skøn herover, ville en fremsættelse af et sådant skøn fra hans side være af overordentlig interesse. Jeg indrømmer, at det er vanskeligt selv for den, der som handelsministeren sidder i nettets midte, at danne sig et pålideligt skøn over dette forhold. Der kan også foreligge opportunitetsgrunde for tilbageholdelse af et sådant skøn. Men jeg vil fremhæve betydningen af, at der består en kontakt mellem dem, der har mulighed for at skaffe sig et samlet overblik over disse forhold, og dem, der har forbindelsestrådene ud til de enkelte landmænd. Det vil i dette tilfælde sige mellem handels-

ministeren og de landbrugsfaglige organisationer.

Et spørgsmål til vil jeg gerne fremdrage. Jeg berørte det under finanslovdebatten i fjor. Det er spørgsmålet om arbejds effektiviteten eller produktionseffektiviteten, om man vil, i de to erhvervsgrupper: landbrug og industri, de to erhverv, hvor mere end halvdelen af landets befolkning har sin virkeplads, og hvorfra den får sit udkomme. Jeg påviste, at produktionseffektiviteten, udbyttet pr. arbejdsenhed, indenfor landbruget lå ca. 8 points lavere end før krigen, når produktionseffektiviteten måles alene på produktionen af dyriske produkter, og at den lavere produktionseffektivitet skyldtes det tomgangsarbejde, som et ikke helt udnyttet produktionsapparat måtte give anledning til. Jeg påviste også, at produktionseffektiviteten indenfor industrien lå endnu længere under førkrigniveauet til trods for, at industrien arbejdede under fuld udnyttelse af produktionsapparatet.

Jeg vil nu påpege, hvordan bevægelsen har været i landbruget i de sidste år. Hvis man måler produktionseffektiviteten i landbruget på produktionen af dyriske varer, kan man tage sit udgangspunkt i produktionsindekset og i antallet af helårsbeskæftigede i landbruget. Produktionsindekset for landbruget set i forhold til 1935 var for 1938 102, for 1947 76, for 1948 69, og i de 8 første måneder af indeværende år ligger det på 88, altså en meget betydelig stigning. Sætter vi disse tal i forhold til helårsbeskæftigede arbejdere i landbruget, får vi for 1938 4692 helårsbeskæftigede arbejdere for hvert produktionspoint, i 1947 5423 pr. produktionspoint og i 1948 et endnu større tal som følge af den lave høst i 1947, nemlig 5762 helårsarbejdere pr. produktionspoint, men i de 8 første måneder af 1949 var tallet 4458, altså en lille smule lavere end i 1938. Det vil sige, at produktionseffektiviteten i landbruget i 1949 har været på højde med førkrigstidens. Jeg noterer med tilfredshed, at det nu er lykkedes landbruget at nå op på samme arbejds effektivitet, samme virkning af arbejdsindsatsen som i førkrigstiden.

Nu er det, jeg vil rette det spørgsmål til den højtærede handelsminister: Hvordan ligger det med bevægelsen i produktions effektiviteten for industrien, er den for nedadgående eller i opgang, og er det sidste tilfældet, hvor langt er man så nået i dette erhverv? Ministeren har under den forløbne del af finanslovdebatten talt om en øget varetilgang på 5—7 pct., men det siger ikke noget om bevægelsen i arbejds effekti-